

Tárgy:	A helyi jelentőségű természetvédelmi területek és természetvédelmi értékek felülvizsgálata
Előterjesztő:	Siklósi István polgármester
Készítette:	Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyző dr. Fábián Judit titkársági csoportvezető
Véleményező Bizottság:	Ügyrendi és Humánügyi Bizottság Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Melléklet:	Tájékoztatás
Tervezett döntés:	1 db határozat
Döntés:	Egyszerű többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2025. október 27-i nyílt ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Agrárminisztérium Földvagyon-gazdálkodási Főosztálya a mellékelt tájékoztatással élt, amelyben Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelete felülvizsgálatára, illetve módosítására irányul. A Főosztály eltéréseket tapasztalt a helyi szintű természetvédelmi oltalomban részesülő földrészetek adatainak a közhiteles ingatlan-nyilvántartással történt összevetése során.

A módosítási javaslatok és a módosítással érintett területek az alábbiak:

1. Mezőberényi nyúlánk sárma élőhely:

Helyi szintű természetvédelmi oltalom alatt áll. A Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelyeként a Mezőberény, 0285/3. hrsz. lett rögzítve és bejegyezve. A nevezett ingatlannak telekalakítási eljárás keretében megváltozott a hrsz.-a, az utód területek a 0285/4-7. hrsz.-ok lettek. A Főosztály álláspontja szerint a védettség fenntartására irányuló szándék érvényesülése érdekében meg kell erősíteni a helyi védettség tényét, továbbá a terület egyértelmű beazonosíthatóságát szolgáló lehatárolás pontosítását, térmérték megjelölését javasolják.

A nyúlánk sárma hagymás növény, virágzása május vége – augusztus elejére tehető. A területen több helyen elszórva és csoportosan találhatók meg egyedei. Nem lehet egzakt módon lehatárolni a Főosztály által javasoltak szerint az érintett területen. A terület művelési ága legelő. Veszélyeztetettsége nem áll fenn.

2. Városi Liget természetvédelmi terület: 3712 hrsz. megszűnése miatt, pontosítani szükséges a hrsz. számokat.

3. Vasútállomás kocsányos tölgyei: Védett természeti emlék. A Főosztály álláspontja alapján a védettség fenntartása a továbbiakban is természeti emlékként indokolt. A 3 db kocsányos tölgy közül már csak 2 db található meg a vasútnál, a harmadik egyed kiszáradt, elpusztult. A még megtalálható egyedek pontos elhelyezkedését célszerű töréspont koordináták segítségével behatárolni.

4. Mezőberényi erdei tulipán élőhely: telekalakítás miatt a hrsz-ok újrendezése valósult meg. A Főosztály álláspontja szerint, a védettség fenntartására irányuló szándék érvényesülése érdekében meg kell erősíteni a helyi védettség tényét.

A fentiekén túl, javaslatként érkezett az Önkormányzathoz a város közigazgatási területén lévő holtágak, valamint az értéket képviselő belterületi víztestek mielőbbi helyi védetté nyilvánítása.

A védetté nyilvánítási eljárás egy több részből álló folyamat, ennek rövid bemutatása a következő:

1. Kezdeményezés – szakmai megalapozás – védetté nyilvánítási javaslat

A védetté nyilvánítás kezdeményezője bárki lehet, a szakmai előkészítéséért a települési önkormányzati jegyző a felelős. Az előkészítés során meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket és a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményét.

2. Előkészítés

2.1. Nemzeti Park Igazgatóság megkeresése

A védetté nyilvánítás előkészítése során a jegyzőnek meg kell keresnie a működési területe alapján érintett nemzeti park igazgatóságot a védetté nyilvánítás szakmai indokoltságát megalapozó iratok megküldésével, annak érdekében, hogy az igazgatóság nyilatkozzon a terület országos jelentőségű védettségének indokoltságáról. Az igazgatóság ilyen tartalmú nyilatkozatát a természetvédelemért felelős miniszter állásfoglalása alapján 60 napon belül köteles megadni.

Az igazgatósági állásfoglalás kétféle lehet. Amennyiben indokolt a terület országos jelentőségű védettsége, az igazgatóság folytatja le az előkészítés szakmai munkálatait és tesz javaslatot a miniszternek a védetté nyilvánításra. Ha nem indokolt a terület országos védettsége, az előkészítést végző jegyző folytatja a helyi jelentőségű védett természeti terület létesítésének előkészítését.

2.2. Egyeztető megbeszélés, helyszíni szemle

A fentebb hivatkozott szakmai megalapozó dokumentáció (védetté nyilvánítási javaslat) elkészítését követően az érdekeltek álláspontjának megismerése érdekében az előkészítést végző egyeztető megbeszélést és esetlegesen helyszíni szemlét tart, amelyre – a kitűzött időpont előtt legalább 15 nappal – meghívja a javaslattevőt, valamennyi érdekelt hatóságot, továbbá mindazokat, akikre a védetté nyilvánításból jogok vagy kötelezettségek hárulnak, illetőleg akik jogos érdekét a védetté nyilvánítás közvetlenül érinti. Jelentős számú érdekelt esetén a meghívás történhet a hirdetménynek a helyi önkormányzat hirdetőtábláján történő kifüggesztésével vagy más, helyben szokásos módon közhírré tétele útján is. Az előkészítést végző az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet és összefoglalót készít, amelyet a védetté nyilvánításra vonatkozó javaslattal együtt előterjeszt a védetté nyilvánításra jogosulthoz.

3. Rendeletalkotás

Ezt követi a védetté nyilvánítás normatív aktusa, az önkormányzati rendelet megalkotása. A védetté nyilvánító rendelet egy példányát a települési jegyzőnek – nyilvántartási célból – meg kell küldenie az érintett területen működő nemzeti park igazgatóságnak. A 10 nemzeti park igazgatóság köteles ugyanis vezetni működési területét érintően a helyi és az országos jelentőségű védett természeti területek nyilvántartását.

A védetté nyilvánításról rendelkező jogszabály hatályba lépését követően a rendelet nyilvántartási célból való megküldése mellett a következő két, a természetvédelmi hatóság (jegyző) számára a Tvt-ben előírt feladat teljesítése is kötelező. Az egyik a védett természeti terület táblával történő megjelölése. A másik fontos feladat a védettség tényének ingatlan-nyilvántartási feljegyeztetése, melyet a jegyző köteles hivatalból kezdeményezni.

A fentiekhez szükséges elkészítendő dokumentumok: a védetté nyilvánítási javaslat (ez a szakmai megalapozás) és a kezelési terv. Ez utóbbi dokumentumok elkészítéséhez mindenféleképpen szakértő szükséges.

A fentiek alapján a jelenleg hatályos, a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet módosítása egyrészt a Főosztály által javasolt módosítások átvezetése, másrészt a további helyi természetvédelmi területek védetté nyilvánításának – természetesen a kapcsolódó eljárásrend lefolytatását követő – beiktatása érdekében javasolt. (A Főosztály által tett javaslatok az előterjesztéshez mellékelt rendeletben sárgával kiemelve szerepelnek.)

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően hozza meg döntését.

Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete

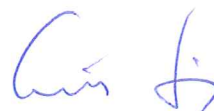
1. kezdeményezi a Mezőberény közigazgatási területén lévő holtágak, valamint az értéket képviselő belterületi víztestek helyi természetvédelmi területként történő védelem alá helyezését,
2. megbízza Siklósi István polgármestert, hogy a helyi védetté nyilvánításhoz szükséges dokumentumok előkészítéséhez szükséges intézkedéseket tegye;
3. megbízza Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyzőt, hogy a védetté nyilvánítás előkészítéséről gondoskodjon és a szükséges eljárás lefolytatását követően a kapcsolódó rendelet-tervezetet – az Agrárminisztérium Földvagyon-Gazdálkodási Főosztálya javaslatait is figyelembe véve – terjessze a Képviselő-testület elé elfogadásra.

Felelős: Siklósi István polgármester

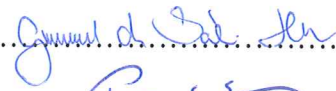
Gulyásné dr. Sáli Henrietta

Határidő: Intézkedésre azonnal

Mezőberény, 2025. október 17.

Siklósi István
polgármester

Jogi ellenjegyzés:

Pénzügyi ellenjegyzés:

Mezőberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelete

helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24.§ (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62.§ (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Vasútállomás kocsányos tölgyei

1. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti emlékké nyilvánítja a Mezőberény, Vasútállomás kocsányos tölgyeit.

2. §

Az 1. § - ban nevesített helyi jelentőségű védett természeti emlék elhelyezkedésével érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

3. §

(1) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: a kocsányos tölgyek koruknál és méretüknél fogva jelentős tájképi és dendrológiai értékkel bírnak Mezőberényben, továbbá védett állatfajoknak biztosítanak élő- és szaporodó helyet. A védetté nyilvánítás segíti a biológiai sokféleség fenntartását.

4. §

(1) A Mezőberény, Vasútállomás kocsányos tölgyei helyi jelentőségű védett természeti emlék természetvédelmi kezelési tervét a 2. melléklet tartalmazza.

(2) A védett természeti emlék természetvédelmi kezelési feladatait a városüzemeltetési feladatokat ellátó önkormányzati intézmény látja el.

2. Mezőberényi erdei tulipán élőhelye

5. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a mezőberényi erdei tulipán élőhelyét.

6. §

Az 5. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 0,29 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

7. §

- (1) A terület legfontosabb természeti értéke az ott élő erdei tulipán.
- (2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja az erdei tulipán ritka állományának megőrzése és védelme.

8. §

- (1) A mezőberényi erdei tulipán élőhelye helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 3. melléklet tartalmazza.
- (2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait az ingatlan tulajdonosának vagyongazdálkodási feladatokat ellátó szerve látja el.

3. Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye

9. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a mezőberényi nyúlánk sárma élőhelyét.

10. §

A 9. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 0,98 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

11. §

- (1) A terület legfontosabb természeti értéke az ott élő nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*).
- (2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: Mezőberény észak-keleti határában, a 0285/3 hrsz-ú területen, legelő művelési ágú löszgyepen található, a védett és fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001.(V.9.) KöM rendelet 1. melléklete szerint védett nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*) állományának és élőhelyének biztosítása.

12. §

- (1) A mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 4. melléklet tartalmazza.
- (2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait az ingatlan tulajdonosa látja el.

4. Városi liget

13. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a Városi liget területét.

14. §

Az 1. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 5,16 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

15. §

(1) A terület legfontosabb természeti értékei az ott élő növények és állatok közössége.

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: a Városi Liget természeti értékeinek, tájképi és dendrológiai szempontból értékes növényállományának megőrzése, fenntartása, fejlesztése, valamint az élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása.

16. §

(1) A Városi liget helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét az 5. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait a városüzemeltetési feladatokat ellátó önkormányzati intézmény látja el.

5. Záró rendelkezések

17. §

Hatályát veszti a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012. (III.27.) önkormányzati rendelet.

18. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Mezőberény, 2024. október 28.

Siklósi István
polgármester

Gulyásné dr. Sáli Henrietta
aljegyző

Jelen rendeletet a mai napon kihirdettem.

Mezőberény, 2024. október 29.

Gulyásné dr. Sáli Henrietta
aljegyző

1. melléklet a 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelethez

A helyi jelentőségű védett természeti területek ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

1	Megnevezés	Fekvés	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok alapján
2	Vasútállomás kocsányos tölgyei	Mezőberény belterület	684/22 hrsz., 684/24 hrsz., 684/25 hrsz., 684/26 hrsz.
3	Mezőberényi erdei tulipán élőhelye	Mezőberény külterület	0363/4 hrsz.
4	Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye	Mezőberény külterület	0285/4 hrsz., 0285/5 hrsz., 0285/6 hrsz., 0285/7 hrsz.
5	Városi liget	Mezőberény belterület	3712 hrsz., 3712/1, 3712/2

Vasútállomás kocsányos tölgyei élőhelye helyi jelentőségű védett természeti emlék kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) idős egyedeinek hosszú távú megőrzése.
- 1.2. Mezőberény dendrológiai és tájképi értékeinek védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Az idős fákhoz kötődő állatvilág megőrzése, ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása.
- 1.5. A tölgyek makktermésének gyűjtése génbank fenntartása céljából. Az így felnevelt csemeték kiültetése Mezőberényben.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A fajok fennmaradásának biztosítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. A fák pusztulása esetén ugyanolyan fafajú fával történő pótlást kell végezni, lehetőség szerint a génbankban felnevelt egyedekkel.
- 3.2. A fák nem igényelnek aktív kezelést, koronaalakítást, a száradó ágak gallyazása a balesetveszély elhárítása miatt alkalmanként szükséges. A levágott, letört ágak ághelyeit védőkezelní kell.
- 3.3. A természeti értékek jellegét és állapotát nem befolyásoló, a rajta élő állatközösségeket nem zavaró természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.
- 3.5. A természeti emlék állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület a vasúti utasforgalom elől elzárt területek kivételével, gyalogosan szabadon látogatható.

Mezőberényi erdei tulipán élőhelye helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a területen található erdei tulipán (*Tulipa sylvestris*) állományát.
- 1.2. Mezőberény természeti és esztétikai értékeinek, sokszínűségének, értékes növényvilágának védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Segítse a terület természettudományos kutatását, a növényvilág változásainak nyomon követését, a természetvédelmi kezelés megfelelő módszereinek kialakítását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. Az erdei tulipán állomány megőrzése, fennmaradásának biztosítása

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Meg kell óvni a területeken található őshonos növényállományt, valamint az erdei tulipán állományait, fennmaradásukat biztosítani kell.
- 3.2. Az erdei tulipán termőhelyén meg kell akadályozni a terület becserjésedését szükség szerint cserjeirtással, valamint a tulipán levelének elszáradása után kaszálással kell kezelni a területet.
- 3.3. Az erdei tulipán élőhelyét és a növények állapotát nem befolyásoló természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.
- 3.5. A természetvédelmi terület állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület gyalogosan szabadon látogatható.

Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a területen található nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*) állományát.
- 1.2. Mezőberény természeti és esztétikai értékeinek, sokszínűségének, értékes növényvilágának védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Segítse a terület természettudományos kutatását, a növényvilág változásainak nyomon követését, a természetvédelmi kezelés megfelelő módszereinek kialakítását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A természetes és természetközeli gyepek fenntartása legeltetéssel, kaszálással.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Meg kell óvni a területeken található őshonos növényállományt és védett növényeket, fennmaradásukat biztosítani kell.
- 3.2. A védett területek gyeppel borított részeit rendszeresen gondozni (kaszálni, legeltetni) kell a nyúlánk sárma elvirágzása után. Meg kell akadályozni a terület becserjésedését és az esetlegesen megjelenő tájidegen fajok elterjedését.
- 3.3. A nyúlánk sárma élőhelyével és a védett növényekkel kapcsolatos tudományos kutatások a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.
- 3.5. A természetvédelmi terület állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület gyalogosan szabadon látogatható.

Városi Liget helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a Városi liget természeti, valamint kert és kultúrtörténeti értékeit.
- 1.2. Őrizze meg park jellegét, térszerkezetét, növényállományát, biológiai sokféleségét.
- 1.3. Segítse elő a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, biztosítson zavartalan feltételeket a természetvédelmi és biológiai tudományos kutatásokhoz.
- 1.4. A természetközeli és park jellegű környezet megőrzésével biztosítsa a szabadban történő felüdülést, ismeret- és élményszerzést, pihenést, játszást.
- 1.5. Biztosítsa az élővilág természetközeli életfeltételeit, többek között a madarak háborítatlan fészkelését és táplálkozását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A park jellegének, térszerkezetének és fajösszetételének megőrzése, fejlesztése.
- 2.2. A Városi ligetben található – a világháborús hősök emlékére ültetett, eredetileg 300 db – fa, egészségének ápolása, a faállomány pótlása.
- 2.3. A Városi liget esztétikumának és biológiai sokféleségének növelését eredményező őshonos fajok alkalmazása.
- 2.4. A pihenési és játszási lehetőség biztosítása.
- 2.5. A környezeti nevelési tevékenység lehetőségének biztosítása.
- 2.6. Az esetlegesen terjeszkedő tájidegen fajok visszaszorítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. A Városi liget, mint helyi védelem alá vett természeti területet táblával kell megjelölni. A tábla kihelyezése és pótlása a természetvédelmi területet kezelő önkormányzati intézmény feladata.
- 3.2. Tilos a Városi liget park jellegének, környezetének, természetes állapotának megváltoztatása. A művelési ágának, terjedelmének megváltoztatása, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.3. A Városi ligetben minden terület-felhasználáshoz telekalakításhoz, létesítmény elhelyezéséhez, és üzemeltetéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- 3.4. A Városi ligetben fát kivágni, vagy megcsonkítani vagy bármely növényt, állatot rongálni tilos. Szükség esetén a fa kivágásához légi vagy földalatti vezetékek elhelyezéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye alapján járulhat hozzá a tulajdonos önkormányzat.

3.5. A Városi liget közvetlen közelében és a ligetben növényvédelmi munka csak a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető. A liget területén csak a meglévő utakon és a már meglévő nyomvonalakon lehet gépjárművel közlekedni, a liget rendeltetéséhez szükséges esetekben az ott munkát végző járműveket a terület kezelője állandó vagy alkalmi engedéllyel köteles ellátni. A ligetet rendszeres közlekedésre igénybe venni nem lehet.

3.6. A Városi liget területén – a kijelölt tűzrakóhely kivételével – tüzet rakni tilos, még a kezelő hozzájárulásával sem történhet avarégetés, vagy más elszáradt növényi anyagok égetése.

3.7. A Városi liget területén állatlegeltetés, állatok felügyelet nélkül hagyása tilos. Az állatok által okozott kárt az állattartó a szabálysértési bírság mellett köteles megtéríteni.

3.8. A Városi liget területén kaszálást, szénagyűjtést csak a kezelő végezhet.

3.9. A Városi liget területén a rovarvilág gyűjtése és irtása tilos.

3.10. A terület gyalogosan szabadon látogatható.

3.11. Rendezvények csak a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon rendezhetők.

3.12. A Városi liget állapotát nem befolyásoló, a növény- és állatvilág életfeltételeit nem zavaró természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.

3.13. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.

3.14. A kiszáradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását, a fák kezelésével kapcsolatos munkákat lehetőleg vegetációs időszakon kívül és a madarak fészkelési időszakán kívül kell elvégezni.

3.15. Meg kell akadályozni az esetlegesen megjelenő tájidegen fajok elterjedését.

Részletes indokolás

Az 1–18. §-hoz és az 1–5. melléklethez

A Békés Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztálya részéről szakmai segítségnyújtás érkezett Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012.(III.27.) önkormányzati rendelet tekintetében.

Jelen rendelet-tervezet keretében előkészítésre került a már védetté nyilvánított természeti értékek (vasútállomás kocsányos tölgyei, mezőberényi erdei tulipán élőhelye, mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye, valamint a Városi liget) megtartásával és az Agrárminisztérium mintarendeletének figyelembe vételével, egy új önkormányzati rendelet.

AGRÁRMINISZTERIUM
FÖLDVAGYON-GAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Iktatószám: FÖGAF-1/C /2025.

Ügyintéző: Nagy Zsuzsanna
Telefonszám: (06-1) 795-24-05
E-mail: zsuzsanna.nagy@am.gov.hudr. Kállai-Csarnai Judit asszony
jegyző részéreMezőberény Város Önkormányzat
Polgármesteri HivatalaMezőberény
Kossuth Lajos tér 1.
5650

Mezőberényi Polgármesteri Hivatal			
Iktatószám: T 245-4	Melléklet: db		
Érkezett: 2025 MÁRC 24.			
Előszó	Ülőszó	Előadó	
		Gulyás	
		J. S. H.	

Tárgy: Tájékoztatás Mezőberény Város Önkormányzat képviselő-testületének 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelete országos törzskönyvi nyilvántartásba vétele ügyében

Tisztelt Jegyző Asszony!

Köszönettel vettük kézhez, a Tárcánk által – a védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet alapján – a helyi jelentőségű védett természeti területekről vezetett Védett Természeti Területek Törzskönyve, mint országos nyilvántartás (a továbbiakban: törzskönyvi nyilvántartás) adatainak aktualizálásához 2025. február 4. napján becsatolt, Mezőberény Város Önkormányzata képviselő-testületének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet).

A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet alapján jelenleg helyi szintű természetvédelmi oltalomban részesülő földrészletek adatainak a közhiteles ingatlan-nyilvántartással történt összevetése során azonban néhány esetben az alábbi eltérésekkel szembesülünk, melyek – lehetőség szerinti – rendezéséhez kérem szíves segítő együttműködését.

3/277/TT/12 szám alatt található, „Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye” megnevezésű természetvédelmi terület (a továbbiakban: TT1)

A TT1 Mezőberény Város Önkormányzat képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendeletével (a továbbiakban: 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelet) került helyi szintű természetvédelmi oltalom alá.

A 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelet 1. számú melléklete a TT1 által lefedett területként a Mezőberény 0285/3 hrsz-ú, 9,7054 ha kiterjedésű ingatlanból csak az annak északi részére eső 9800 m² térmértékű területrészt jelölte meg. A szóban forgó ingatlan természetvédelmi státuszára utalásként a tulajdoni lapra I/3. sorszám alatt „helyi jelentőségű természetvédelmi terület” jogi jelleg feljegyzése is megtörtént.

0285/3

A Mezőberény 0285/3 hrsz-ú ingatlan időközben telekalakítási eljáráson esett át, melynek eredményeként 2018-ban az – ingatlan-nyilvántartásban ma is létező – Mezőberény 0285/4-7 hrsz-ú utód földrészletei kerültek kialakításra, illetve valamennyi tulajdoni lapjára a természetvédelmi jogi jelleg feljegyzés változatlan tartalommal átvezetésre.

A 2024. november 6-tól hatályos – a 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelet helyébe lépő – 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet 9-10. §-ában a *jogalkotó eredeti szándéka* vélhetően a TT1 0,9800 hektár kiterjedésű védettségének a megerősítése, mely kapcsán azonban az alábbi konkrét problémákra kívánjuk felhívni a szíves figyelmét.

1.)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre. A 24.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében helyi jelentőségű területet a települési önkormányzat nyilváníthat védetté, önkormányzati rendelettel. A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet 4. fejezetében tárgyalt nyúlánk sárma élőhelye esetében a védetté nyilvánítás a rendelettel nem történt meg, mivel a 9.§ normaszövege nem rendelkezik a védetté nyilvánításról („Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű természeti területté nyilvánítja...”). A jogbiztonság és az egyértelmű jogalkalmazás érdekében ahhoz, hogy a Tvt.-ben foglaltaknak megfelelően a területek kiemelt természetvédelmi oltalma valóban létrejöjjön [pontosabban a védettséget korábban kimondó 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezését követően a védettség fenntartására irányuló szándék érvényesülhessen], a 9.§ normaszövegének kiegészítése szükséges az alábbiak szerint: „Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja...”.

2.)

A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet 1. melléklete az érintett terület lehatárolásaként a Mezőberény 0285/3 hrsz-ú ingatlan valamennyi utód földrészletét feltüntette térmérték megjelölése nélkül, ami azt feltételezi, hogy a TT1 területe – a 10. §-ban foglaltakkal szemben – mind a 4 db ingatlan teljes, több mint 9 ha térmértékű területét foglalja magában.

A Tvt. 24. § (3) bekezdés b) pontja értelmében a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály tartalmazza – egyebek mellett – a védetté nyilvánított terület kiterjedését, lehetőség szerint a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit.

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 20. § (1) bekezdése értelmében adatkezelőként az ingatlanügyi hatóság hatáskörébe tartozik – egyebek mellett – az ingatlan-nyilvántartás vezetése, valamint az ingatlan-nyilvántartási ügyek intézése.

A Tvt. 26. § (2) bekezdése rögzíti, hogy terület védetté nyilvánítására vonatkozó adatot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni, a védettség feloldását követően a védettség tényét pedig törölni kell. A bejegyzés soron kívüli teljesítésére, illetve annak soron kívüli törlésére a természetvédelmi hatóság hívja fel az ingatlanügyi hatóságot.

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény végrehajtásáról szóló 179/2023. (V. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 179/2023. (V. 15.) Korm. rendelet) 1. § b) pont bh) alpontja értelmében az ingatlan-nyilvántartás az ingatlanhoz kapcsolódóan az ingatlan jogi jellegét tartalmazza.

A 179/2023. (V. 15.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 13. pont d) alpontja szerint a „*helyi jelentőségű védett természeti terület*” megjelölés az ingatlan jogi jellegeként bejegyezhető adat. *Jogi jelleg* egész ingatlanra vagy annak területi mértékben meghatározott részére lehet bejegyezni (179/2023. (V. 15.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdés).

Az Inytv. 88. § (5) bekezdés 17. pont a) pontja értelmében a helyi jelentőségű *védett természeti terület jogi jelleg* adatbejegyzésére, módosítására és törlésére irányuló kérelem tárgyánál fogva díjmentes.

A vonatkozó jogszabályi előírás szerint, a jelen ügyben eziránt a települési önkormányzat jegyzője jogosult eljárni illetékes természetvédelmi hatóságként az ingatlanügyi hatóság felé a Tvt. 26. § (2)

bekezdése, valamint a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés e) pontja és 9. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet) 1. § a) pontja értelmében a földügyi igazgatás kiterjed az ingatlan-nyilvántartással összefüggő feladatok ellátására.

Ehhez kapcsolódóan a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 36. § b) pontja és a 37. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az ingatlan fekvése szerint illetékes, földügyi igazgatási hatáskörében eljáró vármegyei kormányhivatal jár el ingatlanügyi hatóságként.

A fentiek alapján javasoljuk a 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet módosítását a TT1 védettségének fenntartása, valamint a területe egyértelmű beazonosíthatóságát szolgáló lehatárolásának pontosítása céljából, majd a kihirdetett jogszabály birtokában az ingatlan-nyilvántartás adatai helytállósága és a jogbiztonság megteremtése érdekében az érintett földrészek tulajdoni lapján található természetvédelmi szempontú jogi jelleg bejegyzések – szükség szerinti – módosítása iránt a konkrét ügyben illetékes Békés Vármegyei Kormányhivatal felé történő intézkedések megtételét.

3/122/TT/94 szám alatt található, „Városi liget” megnevezésű természetvédelmi terület (a továbbiakban: TT2)

A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet 14. §-a, illetve az 1. melléklet 5. pontja alapján a 5,16 ha kiterjedésű TT2 hrsz. szintű lehatárolása során a Mezőberény 3712 hrsz-ú, belterületi fekvésű ingatlan került megjelölésre teljes kiterjedésében, mely a 2000-ben történt megosztása során már megszűnt.

Esetében szintén javasoljuk a jogszabály módosítását a Mezőberény 3712 hrsz helyett, a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban jelenleg létező Mezőberény 3712/1 és 3712/2 hrsz-ú utód ingatlanok feltüntetésére érdekében.

3/301/TE/12 szám alatt található, „Vasútállomás kocsányos tölgyei” megnevezésű természeti emlék

A vasútállomás kocsányos tölgyeinek védettsége korábban szintén a 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelettel jött létre. A normaszövegben, valamint a rendelet 1. sz. mellékletében foglaltak alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a védetté nyilvánítás célja a faegyedek megóvása volt. Ennek megfelelően a törzskönyvi nyilvántartásunk a faegyedeket 3/301/TE/89 törzskönyvi számon, a Tvt. 28. § (1) bekezdés d) pontja szerinti *védett természeti emlékként* tartja számon. Megítélesem szerint a védelem céljának és a faegyedek elhelyezkedésének figyelembe vételével a védettség fenntartása a továbbiakban is természeti emlékként indokolt. Felhívom figyelmét arra, hogy a Tvt. alapján a védettség rendeletben meghatározott tárgyának és céljának egyértelműen megfeleltethetőnek kell lennie a Tvt. 28. § (1) c) pontja szerinti *természetvédelmi területnek*, vagy d) pontja szerinti *természeti emlékeknek*, valamint a Tvt. 25. § (6) bekezdésében foglaltak értelmében meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket és a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményét.

Amennyiben a jogalkotói szándék a faegyedek természeti emlékként történő védelemben való részesítésére irányul, a rendelet módosítása válik szükségessé.

Amennyiben viszont a hatályos normaszöveg értelmében a természetvédelmi terület kategóriába sorolják be a faegyedek élőhelyét, szükséges a Tvt. 25. §-ában szabályozott teljes védetté nyilvánítási eljárás lefolytatása. Ennek keretében a terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresni a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságot (a továbbiakban: KMNPI), hogy kívánják-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását [Tvt. 25. § (2) bekezdés], valamint az érdekeltek álláspontjának megismerése érdekében egyeztető megbeszélést és a szükséghez képest helyszíni szemlét szükséges tartani [Tvt. 25. § (7) bekezdés]. Mivel a korábbi rendelet 2012-es hatályba lépést követően jelentősen megváltozott az érintett terület ingatlan-nyilvántartási helyzete és besorolása, továbbá a mezőberényi vasútállomás átépítése a faegyedek

élőhelyének kiterjedését is módosította, mindkét esetben szükséges annak felülvizsgálata, hogy a faegyedek, illetve élőhelyük pontosan melyik ingatlan(ok)ra terjednek ki.

3/278/TT/12 szám alatt található, „Mezőberényi erdei tulipán élőhely” megnevezésű természetvédelmi terület

Esetében a TT1 1.) pontjában foglaltakhoz hasonló problémával szembesültünk:

A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet 3. fejezetében tárgyalt erdei tulipán élőhelye esetében a védetté nyilvánítás a rendelettel nem történt meg, mivel az 5.§ normaszövege nem rendelkezik a védetté nyilvánításról („Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű természeti területté nyilvánítja...”). A jogbiztonság és az egyértelmű jogalkalmazás érdekében ahhoz, hogy a Tvt.-ben foglaltaknak megfelelően a területek kiemelt természetvédelmi oltalma valóban létrejöjjön [pontosabban a védettséget korábban kimondó 14/2012. (III. 27.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezését követően a védettség fenntartására irányuló szándék érvényesülhessen], az 5.§ normaszövegének kiegészítése szükséges az alábbiak szerint: „Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja...”.

A 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendeletben foglalt kezelési tervek végrehajtása

Az Önkormányzat rendeletében foglalt kezelési tervek egyértelmű végrehajthatósága céljából javasoljuk a rendelet normaszövegében *a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről* szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletnek a fás szárú növények telepítésére, fenntartására és védelmére vonatkozó általános szabályokra vonatkozó 10. fejezetére történő hivatkozást, és/vagy amennyiben van a településnek *a környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény által kapott felhatalmazással élve, a fás szárú növények védelmével kapcsolatos saját rendelete, akkor annak megemlítése indokolt mind a kocsányos tölgyek, mind a városi liget szakszerű fenntartása érdekében.

A helyi jelentőségű védett természeti területekről további információ érhető el a <https://termeszetvedelem.hu/helyi-jelentosegu-vedett-termeszeti-teruletek/> oldalon, továbbá amennyiben a fentiek kapcsán bármilyen szakmai jellegű kérdésük merülne fel, a működési terület alapján érintett KMNPI munkatársai készség állnak az Önök szíves rendelkezésére, illetve megküldhetik Tárcánk részére a helyivedett@am.gov.hu e-mail címre is.

Kérem, hogy amennyiben a képviselő-testület részéről a 18/2024. (X. 29.) önkormányzati rendelet pontosításra kerül, az országos törzskönyvi nyilvántartásunkba való elhelyezés érdekében a jogszabály egységes szerkezetbe foglalt, hitelesített példányának a szervezeti egységünk felé történő becsatolásáról gondoskodni szíveskedjék.

Segítő együttműködését megköszönöm.

Budapest, 2025. március „14. „

Melléklet: – 8 pld. tulajdon lap szemle másolat

Tisztelettel:

dr. Pintér László
főosztályvezető

Másolatban tájékoztatásul kapja:

- Dr. Tirják László igazgató – Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság (székhely: 5540 Szarvas, Anna-liget 1.)